

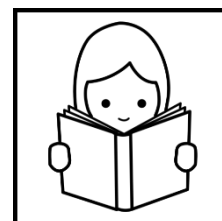
Aborcja bez barier - dostępność aborcji dla osób z niepełnosprawnościami

Wersja w tekście łatwym do czytania i zrozumienia

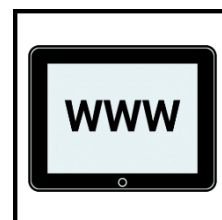
O TEJ PUBLIKACJI

Czytasz teraz wersję w tekście łatwym do czytania i rozumienia raportu pod tytułem „**Aborcja bez barier – dostępność aborcji dla osób z niepełnosprawnościami**”.

Możesz tu przeczytać **główne informacje i opinie**, które znajdują się w Raporcie.

Raport jest na stronie internetowej grupy Aborcyjny Dream Team: www.aborcyjnydreamteam.pl/

UWAGA!

Ten tekst nie jest o źródłem wiedzy medycznej o aborcji. Jeśli myślisz o aborcji – nie podejmuj decyzji tylko po przeczytaniu tej publikacji.

Jeśli potrzebujesz informacji o aborcji lub potrzebujesz wsparcia, skontaktuj się z grupą **Aborcyjny Dream Team**.

Strona internetowa: www.aborcyjnydreamteam.pl

Numer telefonu: +48 22 292 29 97

Adres mailowy: kontakt@aborcyjnydreamteam.pl

O RAPORCIE POD TYTUŁEM „ABORCJA BEZ BARIER”

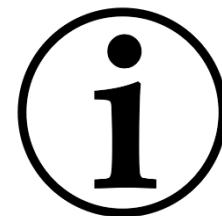
Raport „Aborcja bez barier – dostępność aborcji dla osób z niepełnosprawnościami” napisały 3 autorki:

1. Agnieszka Wołowicz,
2. Magdalena Kocejko,
3. Katarzyna Bierzanowska.

Raport zawiera:

1. Opis prawa dotyczącego aborcji w Polsce.
2. Opis barier w dostępie do aborcji dla osób z niepełnosprawnościami.
3. Wypowiedzi osób z niepełnosprawnościami o aborcji.
4. Wnioski autorek – opis doświadczeń osób z niepełnosprawnościami z aborcją.
5. Rekomendacje – listę działań, które pomogą poprawić sytuację.

Autorki **napisały raport na podstawie rozmów z osobami z niepełnosprawnościami.**

Autorki raportu **rozmawiały też z osobami, które:**

1. Pracują w służbie zdrowia (prywatnej i publicznej).
2. Pomagają zrobić aborcję w Polsce.
3. Są prawnikami.

ROZMOWY Z OSOBAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Autorki raportu rozmawiały z **33 osobami** z różnymi niepełnosprawnościami. Wszystkie rozmowy były przez Internet.

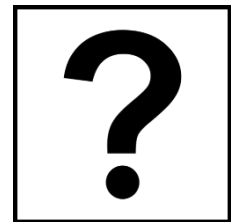

Były 3 rozmowy w grupach osób i było 6 rozmów indywidualnych (tylko z jedną osobą).

Autorki raportu **chciały dowiedzieć się i opisać to**, co dzieje się z osobami z niepełnosprawnościami, kiedy są w ciąży. Pytały je o to, co o tym myślą.

Osoby z niepełnosprawnościami odpowiadały na pytania o to:

1. Czy myślały o tym, żeby mieć aborcję.
2. Czy kobiety miały aborcję.
3. Co myślą o aborcji.

Jeśli osoby z niepełnosprawnościami miały aborcję autorki pytały o:

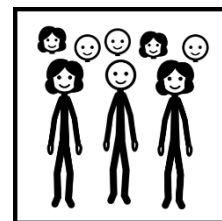
1. Dlaczego zrobiły aborcję.
2. Co utrudnia aborcję.

Autorki pytały tylko te osoby, które się na to zgodziły.

Każda osoba biorąca udział w rozmowach mogła odmówić udziału lub odmówić odpowiedzi na pytania.

WYPOWIEDZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W Raporcie pod tytułem „Aborcja bez barier – dostępność aborcji dla osób z niepełnosprawnościami” **możesz znaleźć cytaty – słowa,** które powiedziały osoby z niepełnosprawnościami.

To ważne, że osoby z niepełnosprawnościami mogły opowiedzieć o tym, co je spotkało lub co myślą o aborcji.

W raporcie znajdziesz cytaty osób z niepełnosprawnościami:

- intelektualnymi,
- ruchu,
- wzroku,
- słuchu i osobami Głuchymi.

Oraz cytaty osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi i które mają lub miały kryzys zdrowia psychicznego.

WAŻNE TERMINY

Aborcja – to przerwanie ciąży, czyli **zakończenie ciąży przed porodem**. Decyzję o aborcji musi podjąć osoba w ciąży. Decyzję o aborcji można podjąć z różnych powodów. Niektóre osoby podejmują ją samodzielnie. Inne osoby potrzebują wsparcia, na przykład lekarzy lub rodziny.

Legalna aborcja – aborcja robiona przy udziale lekarza, w bezpiecznych i godnych warunkach. **Legalna** to znaczy **zgodna z prawem** – to znaczy, że nie jest przestępstwem.

Dostęp do aborcji – możliwość zrobienia aborcji w sposób legalny.

Przestępstwo – to słowo dotyczy prawa. **Przestępstwo** to działanie lub zachowanie kogoś, które **według prawa skutkuje karą**. Karą może być na przykład więzienie.

Kryminalizacja – to słowo dotyczy prawa. Kryminalizacja jest wtedy, kiedy jakieś działanie **jest przestępstwem**. Kryminalizacja aborcji oznacza, że według prawa aborcja jest przestępstwem.

Dekryminalizacja – to słowo dotyczy prawa. Dekryminalizacja to działania, które powodują, że coś nie jest uznawane już za przestępstwo.

PRAWO DO ABORCJI W POLSCE

Prawo w Polsce **bardzo ogranicza** **możliwość robienia aborcji**.

To znaczy, że legalna aborcja jest bardzo trudna.

Do 2020 roku aborcja w Polsce **była możliwa w 3 przypadkach**:

1. Jeśli ciąża może powodować śmierć lub ciężką chorobę osoby w ciąży.
2. Jeśli ciąża była wynikiem gwałtu lub kazirodztwa.
3. Jeśli badania medyczne wskazują, że płód jest ciężko i nieuleczalnie chory.

W 2020 roku **zmieniło się polskie prawo dotyczące aborcji**.

Trybunał Konstytucyjny (sąd) ogłosił, że możliwość aborcji, jeśli **badania medyczne wskazują, że płód jest ciężko i nieuleczalnie chory**, jest niezgodna z prawem (z polską konstytucją).

Ta zmiana prawa powoduje, że **aborcja**, kiedy płód jest ciężko i nieuleczalnie chory, **nie jest legalna**.

Ta zmiana prawa bardzo utrudnia badania medyczne podczas ciąży.

Ta zmiana **bardzo wpływa na jakość życia** kobiet w Polsce.

O tym jest raport „Aborcja bez barier”.

NIELEGALNA ABORCJA

Fakt, że prawo zakazuje aborcji, **nie powoduje, że osoby jej nie robią.**

Osoby, które chcą zrobić aborcję, jeśli prawo kraju, w którym żyją, im tego zabrania, najczęściej:

1. Jadą do kraju, gdzie aborcja jest legalna, możliwa.
2. Robią nielegalną aborcję w kraju, w którym żyją.

Wyjazd do kraju, gdzie aborcja jest legalna, jest bardzo trudny z bardzo wielu powodów. Jednym z powodów są koszty takiego zabiegu i koszty podróży. Robią to tylko te osoby, które na to stać.

Osoby, które nie mogą wyjechać, czasami decydują się na robienie rzeczy, które **mogą być niebezpieczne dla ich życia lub zdrowia.**

Na przykład robią aborcję w miejscu, gdzie nie mają opieki lub gdzie jest bardzo niehigienicznie (brudno).

Albo robią aborcję w tajemnicy, w ukryciu, samodzielnie.

Nielegalne aborcje mogą powodować, że osoby chorują lub umierają.

Pamiętaj!

Nie każda nielegalna aborcja jest niebezpieczna.

PRZYCZYNY ABORCJI WŚRÓD OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Osoby z niepełnosprawnościami mówiły o powodach myślenia o aborcji. Niektóre osoby powiedziały, dlaczego zrobiły aborcję.

Mówiły między innymi o tym, że mają niepełnosprawność i dlatego:

1. **Boją się o swoje zdrowie.**
Boją się lub wiedzą, że ciąża i poród pogorszą ich stan zdrowia.
2. **Boją się o swoje życie.**
Boją się lub wiedzą, że ciąża lub poród spowodują ich śmierć.
3. **Boją się, że ciąża lub poród przez ich stan zdrowia będzie niebezpieczna dla życia lub zdrowia dziecka.**
4. **Boją się, że nikt im nie pomoże** podczas ciąży, po porodzie.
5. **Boją się, że będą same wychowywać dziecko.**
6. **Boją się wychowywania dziecka, ponieważ mają niepełnosprawność.**
Boją się lub wiedzą, że to może być trudne lub niemożliwe.
7. **Nie chcą mieć dziecka, ponieważ ich otoczenie jest pełne barier i trudności dla rodziców z niepełnosprawnościami.**
8. **Nie ufają instytucjom służby zdrowia,**
mają z nimi złe doświadczenia, boją się kontaktu z nimi.

Osoby z niepełnosprawnościami mówiły jeszcze o 2 przyczynach myślenia o aborcji:

1. Mówiły o tym, że **zarabiają za mało**, żeby mieć dziecko.
Lub że nie zarabiają regularnie – rzadko mają pieniądze.
2. Mówiły o tym, że **są samotne**, nie są w związku i nie chcą być samotnymi rodzicami.

Te 2 myśli mogą mieć też osoby bez niepełnosprawności.
Ale samotność lub brak pieniędzy mogą mieć przyczynę w niepełnosprawności.

Każda osoba może obawiać się ciąży lub wychowywania dziecka z różnych powodów. Każda osoba może:

- nie chcieć być w ciąży lub
- nie chcieć mieć dziecka.

Wszystkie przyczyny myślenia o aborcji lub robienia aborcji, o których mówią osoby z niepełnosprawnościami, są tak samo ważne.

Pamiętaj, że niektóre osoby po prostu **nie chcą być w ciąży i nie chcą mieć dzieci.**

MOŻLIWOŚĆ WYBORU

To bardzo ważne, żeby osoby mogły decydować, czy **chcą mieć dziecko czy nie**.

To bardzo ważne, żeby osoby mogły decydować, czy **chcą dokonać aborcji czy nie**.

Niestety często osoby z niepełnosprawnościami **nie mogą samodzielnie decydować o 2 tych sprawach.**

Nie mogą decydować o:

- swoim zdrowiu,
- swoim ciele,
- swoim życiu,
- swojej rodzinie.

Często inni decydują za osoby z niepełnosprawnościami. Na przykład lekarze lub ich rodziny.

3 osoby z niepełnosprawnościami intelektualnymi mówiły o tym, że **inni ludzie podjęli za nie decyzję o zrobieniu im aborcji.**

To jest przemoc.

BARIERY W DOSTĘPIE DO ABORCJI

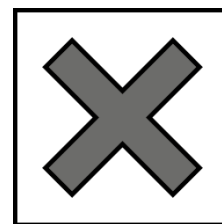
Decyzję o **aborcji utrudniają bariery.**

Bariery są bardzo różne.

Różne osoby mogą mieć różne bariery.

Bariery są dlatego, że osoba ma niepełnosprawność.

Osoby bez niepełnosprawności ich nie mają.

Bariery to coś, co sprawia, że trudne są:

- decyzja o aborcji,
- robienie aborcji legalnej,
- robienie aborcji w sieci wsparcia.

Bariery w systemie służby zdrowia

System służby **zdrowia nie jest w pełni dostępny dla osób** z niepełnosprawnościami. Jest w nim dużo barier, na przykład architektonicznych lub barier w komunikacji.

Niektóre bariery **to myśli i przekonania, jakie mają lekarze** i pracownicy służby zdrowia.

Na przykład niektórzy lekarze myślą, że wiedzą lepiej, co jest dobre dla osób z niepełnosprawnościami.

Dlatego osoby z niepełnosprawnościami czują się źle, kiedy są u lekarza. **Osoby z niepełnosprawnościami boją się, że lekarz wie lepiej,** co im jest i czy ciąża lub poród jest dla nich niebezpieczny.

SIECI WSPARCIA W ABORCJI

W Polsce legalna aborcja jest bardzo trudna.
Bardzo trudno jest zrobić aborcję w bezpieczny sposób.

Są kraje, gdzie aborcja jest legalna.

Niektóre osoby wyjeżdżają do krajów, gdzie można robić aborcję.

Inne osoby korzystają z **sieci wsparcia**.

Sieci wsparcia to grupy osób, które pomogą robić bezpieczną aborcję w Polsce. Lub pomagają jechać do kraju, gdzie bezpieczna aborcja jest możliwa.

Sieci wsparcia **robią działania, które nie są przestępstwem** w innych krajach. Na przykład wysyłają tabletki do aborcji.

Jedną z sieci wsparcia jest grupa pod nazwą **Aborcja Bez Granic**.

Ta grupa pomaga osobom, które chcą mieć aborcję.

Ta grupa uczy też o tym, co to jest aborcja.

Fakt, że istnieją sieci wsparcia, jest dla osób bardzo pomocny. Wiedzą, że nie będą bez pomocy, jeśli chcą lub muszą zrobić aborcję.

SIECI WSPARCIA W ABORJI: BARIERY

W sieciach **wsparcia też są bariery** dla osób z niepełnosprawnościami.

1. Osobom z niepełnosprawnościami **trudno jest dostać informację o sieci wsparcia w aborcji**. Trudno im też kontaktować się z takimi sieciami.
2. Osoby z niepełnosprawnościami **nie zawsze wiedzą, że są sieci wsparcia w aborcji**. Nie wiedzą, czy sieci wsparcia im pomogą.

Dlatego często **osoby z niepełnosprawnościami muszą prosić o pomoc inne osoby**. Pomoc innej osoby nie zawsze jest możliwa.

Osoby z niepełnosprawnościami czasami nie mają kogo prosić o pomoc. Czasami nie chcą prosić o pomoc rodziny lub znajomych.

Osobom z niepełnosprawnościami trudno jest samodzielnie:

1. Napisać do sieci wsparcia, żeby dostać pomoc.
2. Odebrać pomoc (na przykład tabletki).
3. Zrobić aborcję samodzielnie.
4. Dbać o swoje bezpieczeństwo w trakcie aborcji.
5. Dbać o swoje bezpieczeństwo po aborcji.

WNIOSKI Z ROZMÓW Z OSOBAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Autorki raportu po rozmowach z osobami z niepełnosprawnościami o aborcji **mają ważne wnioski – ważne myśli.**

A. Osoby z niepełnosprawnościami **mogą potrzebować lub chcą robić aborcję.**

Potrzeba aborcji może mieć związek z niepełnosprawnością. Ale nie musi mieć związku z niepełnosprawnością. W niektórych przypadkach aborcja **może uratować życie lub zdrowie** osoby z niepełnosprawnością.

B. Osoby z niepełnosprawnościami doświadczają wielu **barier w dostępie do aborcji.**

Czasami **trudno im dostać informację o tym,** czy mogą zrobić aborcję lub jak mogą ją zrobić.

C. **Brak dostępu do legalnej aborcji w Polsce jest bardzo groźny i niebezpieczny** dla osób z niepełnosprawnościami.

To bardzo trudne, bo niektóre osoby z niepełnosprawnościami w ciąży mogą **stracić zdrowie lub życie.**

REKOMENDACJE

Rekomendacja to podpowiedź, co można zrobić, żeby osoby z niepełnosprawnościami nie były dyskryminowane w dostępie do aborcji, to znaczy:

1. żeby głos osób z niepełnosprawnościami w sprawie aborcji był ważny, słyszany i brany od uwagę
2. żeby osoby z niepełnosprawnościami mogły decydować o aborcji.

Autorki raportu zrobiły 5 rekomendacji:

1. Rekomendacja dotycząca prawa: dekryminalizacja aborcji.
2. Rekomendacja dotycząca systemu służby zdrowia: edukacja lekarzy i ludzi pracujących w służbie zdrowia
3. Rekomendacja dotycząca systemu służby zdrowia: możliwość robienia aborcji, jeśli osobie w ciąży coś zagraża – jeśli może umrzeć lub będzie bardzo chora.
4. Zwrócenie uwagi społeczeństwa na potrzeby osób z niepełnosprawnościami w dostępie do aborcji.
5. Robienie rozmów i spotkań o aborcji z udziałem osób z niepełnosprawnościami.

REKOMENDACJA: DEKRYMINALIZACJA ABORCJI

Dekryminalizacja – to słowo dotyczy prawa.

Dekryminalizacja to działania, które powodują, że coś nie jest uznawane już za przestępstwo.

Dekryminalizacja aborcji to zmiana prawa tak, żeby aborcja nie była przestępstwem. **Żeby nie były karane osoby, które pomagają robić aborcję.**

REKOMENDACJA: EDUKACJA LEKARZY I SŁUŻBY ZDROWIA

Dziś często lekarze i pracownicy służby zdrowia **sami decydują o aborcji**. Nie pozwalają decydować o niej osobom z niepełnosprawnościami.

To ważne, żeby osoby z niepełnosprawnościami mogły decydować:

1. czy chcą mieć dziecko,
2. czy chcą mieć aborcję.

Dlatego lekarze i pracownicy służby zdrowia **muszą uczyć się, jak wygląda życie, zdrowie i potrzeby osób z niepełnosprawnościami**. Muszą uczyć się je szanować.

Wtedy lekarze będą lepiej pomagać osobom z niepełnosprawnościami. Również w myśleniu i decyzjach o aborcji.

REKOMENDACJA: WYBÓR OSOBY W CIĄŻY

Czasami ciąża lub poród mogą spowodować, że osoba umrze lub bardzo zachoruje.

Niektóre osoby z niepełnosprawnościami bardzo boją się, że zachorują lub umrą, jeśli będą w ciąży lub podczas porodu.

To bardzo ważne, żeby w takiej sytuacji **osoby mogły samodzielnie decydować.**
Oraz **otrzymały pomoc i czuły się bezpiecznie.**

REOMENDACJA: POTRZEBY OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Osoby z niepełnosprawnościami doświadczają barier w życiu codziennym. Również w dostępie do legalnej aborcji.

Tak samo osoby z niepełnosprawnościami mogą doświadczać barier w ramach sieci wsparcia w aborcji.

Dlatego wszyscy muszą **znać potrzeby osób z niepełnosprawnościami.** Dzięki temu łatwiej będzie z nimi rozmawiać i im pomagać.

To **osoby z niepełnosprawnościami dobrze wiedzą, czego potrzebują.** I to osoby z niepełnosprawnościami powinny tego uczyć innych.

REKOMENDACJA: ROZMOWY O ABORCJI Z UDZIAŁEM OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W Polsce dużo rozmawia się o aborcji. Na przykład w telewizji, czy podczas rozmów polityków. To bardzo trudny temat. To bardzo ważna sprawa dla wielu osób. **To ważny temat dla osób z niepełnosprawnościami.**

Niestety podczas rozmów o aborcji **mało mówi się o osobach z niepełnosprawnościami.**

W telewizji, w radio nikt nie pyta osób z niepełnosprawnościami o ich zdanie. Dlatego mało osób z niepełnosprawnościami mówi o tym, co myśli o aborcji publicznie. Dlatego mało osób z niepełnosprawnościami mówi o tym, czy i dlaczego miały aborcję. Lub jakie ma bariery w dostępie do aborcji.

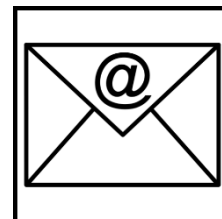
Często o osobach z niepełnosprawnościami **mówią ich rodziny lub lekarze.** To bardzo trudne i złe. Osoby z niepełnosprawnościami czują, że inni ludzie **wykorzystują ich życie i zdrowie** do rozmów o aborcji.

Dlatego trzeba robić rozmowy o aborcji, gdzie osoby z niepełnosprawnościami będą mówić o tym, co myślą, lub o tym, co robiły i robią.

To ważne ponieważ niepełnosprawność (dziecka) jest ważnym elementem rozmów o aborcji.

KONTAKT

Jeśli nie rozumiesz informacji,
które są w tym tekście lub
nie rozumiesz informacji
które są w Raporcie „Aborcja bez barier”
możesz się z nami skontaktować!

Napisz na adres:

pełnoprawna@gmail.com

Raport „Aborcja bez barier – dostępność aborcji dla osób z niepełnosprawnościami”

Agnieszka Wołowicz,
Magdalena Kocejko,
Katarzyna Bierzanowska.

Piktogramy: Wykorzystane symbole graficzne są własnością rządu Aragonii i zostały stworzone przez Sergio Palao dla ARASAAC (<http://www.arasaac.org>) a rozpowszechniane są na Licencji Creative Commons [BY-NC-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Przygotowanie wersji ETR: Fundacja Polska bez Barier

Warszawa-Lublin, 2021